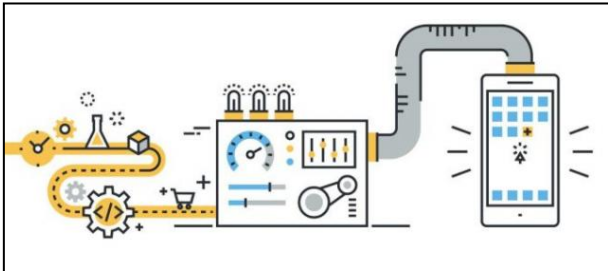

Az IT-óriásoknak felelősséget kell vállalniuk

Az algoritmusokra figyelve nyomozna az IT-cégek után egy újságírócsapat, elsősorban a technológia közösségi hatásaira koncentrálva.

A The Markup alapítói kifejezetten az internetes cégek működésére akarnak összpontosítani. Az oldalt *Julia Angwin* ismert oknyomozó riporter, a The Wall Street Journal és a ProPublica korábbi munkatársa hozta létre *Sue Gardner*rel, a Wikimédia Alapítvány egykori vezetőjével és *Jeff Larsom*nal közösen. A platform 2019 elejétől működik majd és kizárólag támogatásokból fogják finanszírozni. A kezdőtöke jelentős részét, 20 millió dollárt, *Craig Newmark*, a Craigslist alapítója biztosítja.

„Mi másként fogunk dolgozni, mint a Wired, a The Verge, a Re/Code vagy éppen a TechCrunch – elsősorban az adatokra koncentrálunk majd. Sok esetben mi fogjuk összegyűjteni és elemezni az adatokat, s mindenekelőtt arra a kérdésre összpontosítunk majd, hogy milyen hatással van a technológia a társadalomra. Sajnos a választ adó adatcsomagok nem érhetőek el szabadon. A történeteket egy klasszikus riporter és egy programozó vagy technológiai szakértő közösen fogja felderíteni. A hírszerkesztőségekben jelenleg az a bevált gyakorlat, hogy az újságírók és a programozók külön dolgoznak, a saját részlegeikben. A riporter általában csak akkor fordulnak a programozókhoz vagy a szakértőkhöz, ha adatokra van szükségük. Az általunk használt információk lehetnek majd nyilvánosan hozzáférhető archív anyagok, bírósági iratok vagy éppen kereskedelmi nyil-

vántartási bejegyzések. A technológia segíthet az ilyen anyagok átkutatásában” – fejtette ki *Julia Angwin*.

Sue Gardner, Jeff Larson és Julia Angwin

Az oknyomozó újságíró a 2012-es elnökválasztási kampány idején a The Wall Street Journal számára készített cikket a Google keresési funkciójáról. A munka során az Amazon Mechanical Turk nevű platformját használta és arra volt kíváncsi, hogy ha valaki a Google keresőjébe beírta az akkori elnökjelöltek, Barack Obama és Mitt Romney neveit, akkor milyen eredmények jöttek ki. Továbbá az is érdekelt, hogy miként változnak meg a keresési eredmények a saját keresési előzmények miatt, s vajon mindez függ-e attól, hogy valaki hol él az Amerikai Egyesült Államokban. Több százan segítettek a munkáját a kereséseikkel és küldték el neki a visszajelzéseiket. A Google ugyanakkor a saját adataival nem segítette a keresési funkciója ellenőrzését.

„Az USA-ban a nagy internetes cégek ellenőrzésére a felügyeleti szervek sem technológiai, sem

pénzügyi szempontból nem képesek. A technológiai ágazat egyike az ipar legkevésbé szabályozott területeinek. Az Amerikai Egyesült Államokban eddig az volt az álláspont, hogy a politikának lehetőleg nem kellene beavatkoznia a világháló dolgai-ba, elsősorban azért nem, mert a szektor az elmúlt években az amerikai gazdaság fontos növekedési motorja volt. Ugyanakkor az elmúlt időszakban volt néhány meghallgatás a szenátusban, amelyek arra utaltak, hogy a kongresszus szabályokkal beavatkozhatna, de ezzel kapcsolatban voltak és vannak fenntartások a politikusok részéről. Ezért is nehéz még mindig nekünk, újságíróknak átvilágítanunk a vállalatok tevékenységét. Az ilyen kutatások sok időbe és pénzbe kerülnek, s azokhoz komoly erőforrásokra van szükség. Azért alapítottuk meg a The Markupot, hogy mindezt szisztematikusan tehessük meg. Körülbelül 20 munkatárssal fogunk elindulni és azt reméljük, hogy ez a szám idővel nő majd” – mondta a riporter.

Julia Angwin kitért arra is, hogy már régóta gondolkodik azon, hogy nem lenne-e jobb, ha a Google, a Facebook vagy az Amazon nyilvánosságra hozná az algoritmusait, már csak azért is, mert rengeteg időt tölt el azok funkcióinak felderítésével. A tapasztalata az, hogy a kódok önmagukban csak keveset árulnak el arról, hogy semleges módon programozták-e azokat vagy sem, így a programsorok nyilvánosságra hozatala nem sok eredménnyel járna. Ezt alátámasztotta az is, amikor betekintheztek egy olyan szoftver kódjába, amelyet arra használnak, hogy megjósolja, mekkora valószínűséggel fog újra bűncselekményt elkövetni egy elítélt bűnöző.

A szoftver lelkének megismerése jó dolog volt, de abból nem derült ki, hogy az alkalmazást direkt úgy programozták, hogy az afroamerikai személyek esetében eleve magasabb visszaesési arányokat állapítson meg. Mindez kihatott a bírók által hozott ítéletekre is. Ahhoz, hogy mindezt fel lehessen térképezni egy rendkívül unalmas munkát kellene elvégezni és meg kellene tudni, hogy az algoritmusok miként minősítik az embereket. A The Markup elsősorban arra akar koncentrálni, hogy a technológia hogyan hat az emberek mindennapi életére. Ez már csak azért is rendkívül fontos kérdés, mert a technológia egyre inkább meghatározza az életünket és a cégek, valamint a hivatalok is technikai eszközöket használnak arra, hogy jobban mérhetővé tegyék a felhasználókat. Ezt pedig nem szabad feltétel nélkül elfogadnunk. Felelőssé kell tenni a techkonzerneket azért, hogy milyen dolgokat fejlesztenek ki.

„A The Markupnál a hagyományos riportertermédszereket is alkalmazni fogjuk. Ez egyáltalán nem zárja ki azt, hogy az adatokon alapuló újságírással foglalkozzunk, ellenkezőleg, a legjobb esetben kiegészíti egymást a két dolog. A ProPublicánál szerzett tapasztalatok azt mutatták, hogy az adományokból való munkavégzés nagyon is jól működik. Az anyagainkat a Creative Commons licenc hatálya alatt jelentjük majd meg, így azokat más sajtóorgánumok szabadon átvehetik. A saját cikkeim, amelyeket korábban a ProPublica számára írtam, így sokkal nagyobb körben terjedtek el annál, mint ha csupán egyetlen sajtóorgánumban lettek volna elérhetők. Ráadásul az adományozók számára is ideális ez a modell, mert a pénzüket valóban a közjó javára használják fel és mindenki szabadon elolvashatja az anyagokat. Az üzleti modellünk lehet, hogy nem alkalmas minden sajtóorgánum számára, de az újságírással kapcsolatos elképzelésünk szempontjából tökéletes” – hangsúlyozta a The Markup társalapítója.

Forrás: <https://sg.hu/cikkek/it-tech/133295/az-it-oriasoknak-felelosseget-kell-vallalniuk>

Válogatta: Berke Barnabásné